Дня 31.X—8.XI 1925. ВАРШАВА Рік I.

СТРАЖНИЦЯ
УКРАЇНСЬКА

ВИДАВЕЦЬ І НАЧАЛЬНИЙ РЕДАКТОР Др. Тадей Кончиньскі

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ WARSZAWA Nowy-Świat № 41 m. 27.

Конто почтове № 1877. Телеф. 296-40.

Уряд одержав перемогу в Соймі.

23 листопада Премер Грабський виголосив у Соймі промову, в якій відповідав на закиди опозицийних послів. Він заявив цим послам, що коли вони є люде гідні й сильні та хочуть взяти на себе відповідальність за керовання державою, то нехай представлять свій програм і беруть владу в свої руки. Аби скінчилася ця некорисна нагінка на Уряд, бо це робить велику шкоду державі й громадянам.

Після цього відбулося в Соймі голосовання. Внесок Визволення про висловлення Урядові недовірря був відкинутий більшістю 21 голосу. Так само було відкинуто внески послів Бирки й Тугута про створення ревізійної Комісії, а також внески про відхилення урядових санаційних законів.

На такі наслідки голосовання, між инших, вплинула повна дезорентація послів, як рівно ж і те, що ні один з клюбів соймових не підготовився й міг виступити з реальним програмом та вказати на нового керовника Уряду.

Треба зауважити, що внесок про вотум довірря віс український посол Васильчук.

Таким-то чином Премер Грабський одержав перемогу

———oXo———

СВІТ НА ШЛЯХУ ДО МИРУ.

Велика европейська війна мусила б переконати всі державп й народи, що невблагане соціольогічне право обеднує, звязує людскість в один великий организм, і що внаслідок цього, все, що робиться на одному місті світа, добре або зле віддякує на життя всіх сусідніх народів.

І дійсно, після жахливої военної завирюхи, яка наповнила всі країни кровю й слізми, почала народжуватися свідомість, **що Німці мусять ввійти до семї народів на рівних правах з иншими державами, бо инакше можуть уявляти собою сталу загрозу нової війни.**

Це переконання привело до скликання конференції в Льокарно. Тут представники 7 держав (Англії, Франції, Бельгії, Італії, Німеччини, Польщі і Чехословаччини) склали важливий трактат, складений з 9 пунктів. **Цей трактат має ніби-то творити практичний фундамент під будівлю світового спокою.**

Зазначені держави гварантують, що сучасні кордони **Франції і Бельгії з одного боку, Польщі — Німеччини й Чехословаччини — Німеччини з другого боку є непорушні й що жадний міжнародній трибунал не може їх змінити, бо всі трактати, в тому числі й версальський, залишаються в силі.**

Крім цього, зазначені держави гварантують, що всі **нові** суперечки між ними будуть рішатися шляхом арбітражу, а не війни. Нарешті Франція обіцяча Польщі й Чехословаччині, що вразі нападу на них з боку Німеччини, вона дасть їм негайну допомогу, незалежно від того, що скаже Ліга Народів.

Згаданий трактат буде ратифікований парляментами всіх цих сімох держав, після чого **буде урочисто підписаний у Льондоні 1 грудня** і нарешті буде **запротокулований в Лізі Народів.**

Після Версальського трактату це є другий важливий акт, що має на меті **погодити народи й включити з ужитку війну.** Але доки ще є в Европі, як і в инших частинах світу, покривджені народи, доки ще одні народи хочуть жити коштом других, слабших народів — **доти нема ще повної гваранції миру й не може її бути.** Це показало вже саме життя: ще не встигли всі гості виїхати з Льокарно, а на грецько-болгарській границі вже заговорили гармати.

———):(———

Як може настати загальний добробут.

Грошовим питанням займаються всі народи. Ось що пишуть про це італійці: **Гроші це є лише платничі засоби; капіталом же або ощадністю** є те, що вже дає можливість придбати нерухомість, збудувати хату й т. д. Словом, капіталом є лише той гріш, якого ми не видаємо на щоденне життя, якого ощажаємо.

Можна мати багато грошей і не мати капіталу, коли ми за ці гроші не можемо набути якогонебудь добра, коли вони ще не є нашою ощадністю.

Без тих ощадностей нiщо не могло б повстати на землі: ні банки, ні фабрики, ні торговля. Не можна цього створити жадними випусками нових грошей.

Навпаки: **побільшуючи кількість грошей, у той же час ми девалюємо їх, зменшуємо їх вартість** і притому не тільки самі нічого не виграємо, але навпаки — ще тратимо.

Ось приклад з життя Італії.

При 17 міліярдах лір, які були в Італії в обігу, доляр коштував 22 ліри, при 19 міліярдах — 25 лір, себ-то при збільшенні обігу на 12 проц. лір здевалюовався на 14 проц., а це значить, що країна втратила 2 проц. своєї ощадности.

Цей приклад доказує, що банкнот сам не є ощадністю й не збільшує ощадности; навпаки він є засобом нищення тої самої ощадности.

Кровю нашого господарського життя є не банкнот (паперовий гріш), а капітал — ощадність. Тільки заощажений гріш будує банки, фабрики, господарства, добробут. Він тільки є зарідком нового кращого життя.

Звідси ясно, що повинен робити кожний обиватель: кожний повинен заощажений гріш нести до Поштових Кас Ощадности.

———):(———

Совіти посилають зброю до Румунії

До Хотіна, що лежить у тому місці, де сходяться кордони України, Польщі й Румунії, в останньому часі з Совітів потайки перенесено до Румунії величезну кількість зброї,

Ця зброя є запакована в спеціяльні скринки й її рибаки перевозять у ночі в човнах до згори намічених сел на Дністрі. Звідси її транспортують у глибину Басарабії. Ці скринки, дуже міцно зроблені, звичайно закопують у землю в поближ у сел. Жидівські купці—посередники передають зброю змовленим селянам, — при чому всі добре на цій справі заробляють від Совітів.

Це транспортовання зброї ведеться з метою створити таємні магазини зброї та амуниції, яка буде роздаватися прихильникам Совітів у разі війни Совітів і Румунії

Перед кількома днями румунська кордонна сторожа захопила транспорт зброї, який складався з 2 кулеметів, кількох тисяч набоїв і 20 пістолетів машинних. Зброя є виключно німецького походження.

В останньому часі румунська поліція викрила змову на життя румунського короля. Замах мав бути виконаний після повернення короля й королеви з Ясс і мав бути початком революції. Двох совітських старшин, які мали стати на чолі комуністичного руху, заарештовано.

Дрібні відомости за тиждень.

Збройна сутичка між Грецією і Болгарами. По постанові великих держав Болгарія після війни була роззброена, їй залишено всього лише 7 тисяч війська для внутрішнього порядку й охорони всіх кордонів. З цього скористалися комуністи й на весні ц. р. задумали зробити переворот, при чому висадили в столиці Софії в повітря собор. Тепер з цього покористалася Греція й напала на болгарську границю, обстріляла місто й багато сел та зайняла частину болгарської території. Не маючи сил боронитися, Болгарія звернулася до Ліги Народів, яка вже наказала обом державам повернути війська на попердні місця.

Румунський експорт. Румунський уряд обнизив цло вивозове на коні й худобу й дозволив вивозити коні нижче 6 років віку.

Нові часописи. У Львові вийшло ч. 1 двотижневика „Політика“ під редакцією Панейка. В Парижі виходить часопис української еміграції „Трезуб“ під редакцією Прокоповича.

З Риму доносять, що Чічерін задумує створити великий російсько-польсько-німецько-італійський блок, до якого малаби прилучитися також Туреччина та Еспанія.

Після повороту з Берліна розпочала польська делегація наново торговельні переговори з німецьким урядом. Переговори ведуться в дуже приязнім тоні.

Українські співи в церкві. Митрополит Діонисій дозволив уживати в церквах збірку „Українські церковні співи“ вид. Річинського в ВолодимиріВолинському.

Шкільний співаник укладу Др. Ф. Колесси для вжитку в середніх і народніх школах вийде на днях з друку наклад. У.П.Т. Львів Руська 3.

Російські політики в Польщі, під проводом посла Серебрянікова, приступили до творення організації під назвою: „Російська Народна Рада в Польщі.“

Третя таможена війна Німеччини.

Роспочаті італійсько-німецькі торговельні переговори дійшли до гострих місць. Припускають навіть, що ці переговори будуть зірвані. Таким чином між Італією і Німеччиною настав би стан безтрактатовий, або навіть таможенна війна.

Найбільші труднощі в переговорах уявляють справи цла на вино й овочі. В свойму часі в попередній умові Італія згодилася дати Німцям привилеї і такі самі пільгі цла, як і Еспанії. Після відкликання трактату з Еспанією, Німці одмовили Італії в знижках, кажучи, що їй належиться стільки, скільки й еспанцям. Італія відкинула пропозицію.

В даний момент відбувається обмін нот (листів), які можуть довести до поважної господарчої сутички між Італією та Німеччиною.

КАЛЕНДАРІ.

Що-року українські видавницва випускають кільканадцять ріжноманітних календарів, разом—кілька десятків тисяч примірників,

1926 рік буде особливо багатий на календарі. В цьому році прибуло кілька нових календарів, а старі видавництва значно поширили свої видання. Можна припускати, що на 1926 рік вийде всього понад 100 тисяч примірників. Це вже досить поважне число, Значить, що біля 100 тисяч українських родин будуть мати для читання приємну й корисну книжку.

Але й цього числа для нас є замало. Нас українців є в Польщі біля 6 міліонів. Отже, щоб у кожній родині був свій рідний календар, ми повинні випускати не 100 тисяч, а принаймі біля 600—700 тисяч примірників. Зато і користи було б більше.

Календар у великій більшости хат є одинокою книжкою. Нехай же буде він у кожній родині. Нехай хоч цей одинокий промінь сонця освітить і загріє наші темні й сумні хати.

DRUKARNIA „ROTACYJNA“ J. BURIANA, PRZEJAZD 9.